

CHWILIO AC ACHUB
Sut i reoli eich
lles meddyliol

Rhaglen Golau Glas

 mind Cymru
for better mental health
o blaid gwell iechyd meddwl

Sut i reoli eich lles meddyliol

Mae'r llyfryn hwn ar gyfer unrhyw un yn y gwasanaeth chwilio ac achub sydd am wella a chynnal eu lles meddyliol. Mae'n egluro beth all effeithio ar eich iechyd meddwl ac mae'n rhoi awgrymiadau ymarferol ynghylch sut i ddatblygu gwydnwch.

Cynnwys

- 05 Beth yw lles meddyliol
- 08 Beth all effeithio ar fy lles meddyliol?
- 10 Rhestr wirio lles meddyliol
- 12 Beth gallaf ei wneud i ddatblygu gwydnwch?
- 21 Pa gymorth sydd ar gael?
- 29 Stori Izzy
- 31 Cysylltiadau defnyddiol

Beth yw lles meddyliol?

Mae lles meddyliol yn disgrifio eich cyflwr meddyliol – y ffordd rydych yn teimlo a pha mor dda y gallwch ymdopi â bywyd o ddydd i ddydd. Gall ein lles meddyliol newid o ddydd i ddydd, o fis i fis neu o flwyddyn i flwyddyn.

Os yw eich lles meddyliol (neu eich iechyd meddwl) yn dda, gallwch:

- deimlo'n gymharol hyderus ynoch chi eich hun
- teimlo a mynegi amrywiaeth o emosiynau
- meithrin a chynnal cydberthnasau cadarnhaol â phobl eraill
- byw a gweithio mewn modd cynhyrchiol
- ymdopi â straen bywyd bob dydd a rheoli cyfnodau o newid ac ansicrwydd.

Mae lles meddyliol yr un mor bwysig â lles corfforol, ac mae cynnal y ddau yn rhan bwysig o gadw'n iach ac yn heini.

Mae gan bawb iechyd meddwl yn ogystal ag iechyd corfforol, ac weithiau byddwch yn iach ac weithiau ni fyddwch mor iach.

Os ydych yn gweithio neu'n gwirfoddoli yn y gwasanaeth chwilio ac achub, mae'n arbennig o bwysig i chi ofalu am eich lles meddyliol.

Mae ein hymchwil yn dangos:

- Mae staff a gwirfoddolwyr gwasanaethau brys yn fwy tebygol o gael problem iechyd meddwl na'r gweithlu cyffredinol, ond rydych yn llai tebygol o gymryd amser i ffurdd o'r gwaith o ganlyniad i hynny.
- Mae bron 9 allan o 10 ohonoch yn dweud eich bod wedi wynebu straen ac iechyd meddwl gwael wrth weithio neu wirfoddoli ar gyfer y gwasanaethau brys.
- Mae staff a gwirfoddolwyr yn gweithio'n galed i atal problemau iechyd meddwl sy'n effeithio ar eich perfformiad yn y gwaith, ond mae pris i'w dalu am hynny, gan effeithio ar gydberthnasau ac iechyd corfforol.

Beth all effeithio ar fy lles meddyliol?

Mae pob un ohonom yn wynebu cyfnodau pan fydd ein lles meddyliol yn isel – pan fyddwn yn teimlo'n drist neu dan straen, neu'n ei chael hi'n anodd ymdopi.

Os ydych yn gweithio neu'n gwirfoddoli yn y gwasanaeth chwilio ac achub, gall y ffactorau canlynol effeithio ar eich lles meddyliol:

- wynebu digwyddiadau trawmatig
- oriau gwaith anrhagweladwy
- gweithio mewn sefyllfaoedd llawn pwysau.

Rydym yn hyfforddi'n rheolaidd gyda'n gilydd ac yn ymateb i alwadau bob awr o'r dydd a'r nos. Mae pawb yn gwirfoddoli ac felly mae gan bawb swyddi eraill hefyd.

Gall pethau eraill yn eich bywyd effeithio ar eich lles meddyliol hefyd, er enghraifft, os byddwch:

- yn wynebu rhyw fath o golled
- yn teimlo'n unig
- yn cael problemau perthynas
- yn poeni am waith neu arian.

Weithiau, nid oes rheswm clir pam y byddwn yn wynebu cyfnod o iechyd meddwl gwael.

Aros yn iach yn feddyliol

Mae'n bwysig gofalu am eich lles meddyliol o ddydd i ddydd, ac nid dim ond ar ôl wynebu digwyddiadau mawr, trawmatig. Gall aros yn iach yn feddyliol drwy ddatblygu gwydnwch leihau eich siawns o ddatblygu problemau iechyd meddwl fel iselder, gorbryder neu anhwylder straen wedi trawma (PSTD).

Rhestr wirio lles meddyliol

Oherwydd gofynion bod yn y gwasanaeth chwilio ac achub, mae'n bwysig sicrhau eich bod yn rheoli eich lles meddyliol er mwyn aros yn iach ac yn heini.

Gallwch ddefnyddio'r rhestr wirio isod i nodi ffactorau sy'n effeithio ar eich lles meddyliol.

- ☐ Mae gen i rywun y gallaf drafod fy nheimpladau â nhw.
- ☐ Mae gen i ffrindiau da y gallaf ymddiried ynddynt.
- ☐ Rwy'n cysgu'n dda y rhan fwyaf o'r amser.
- ☐ Rwy'n bwyta'n iach y rhan fwyaf o'r amser.
- ☐ Rwy'n gwneud ymarfer corff yn rheolaidd.
- ☐ Rwy'n neilltuo amser ar gyfer y pethau rwy'n eu mwynhau.
- ☐ Rwy'n gwneud pethau i helpu pobl eraill.
- ☐ Rwy'n teimlo fy mod yn cyflawni pethau.
- ☐ Rwy'n gwybod sut i ymlacio.
- ☐ Rwy'n gwybod beth sy'n effeithio ar fy hwyliau.
- ☐ Rwy'n garedig i mi fy hun ynghylch pwy ydw i.
- ☐ Rwy'n gofalu amdanaf fy hun yn ystod cyfnodau anodd.

Os nad oeddech yn gallu ticio llawer o'r datganiadau hyn, efallai y byddwch am edrych ar beth y gallwch ei wneud i ddatblygu gwydnwch (gweler tud.12) neu i gael help (gweler tud.21).

Beth gallaf ei wneud i ddatblygu gwydnwch?

Efallai y bydd rhai cyfnodau neu sefyllfaoedd yn eich bywyd sy'n anoddach nag eraill. Yr enw ar y gallu i aros yn iach yn feddyliol yn ystod y cyfnodau hynny yw 'gwydnwch'. Dyma rai ffyrdd y gallech ddod yn fwy gwydn.

Siarad am sut rydych yn teimlo

Os ydych yn mynd drwy gyfnod anodd, gall siarad am sut rydych yn teimlo gyda rhywun rydych yn ei adnabod ac yn ymddiried ynddo helpu yn aml.

Efallai y gall eich cydweithwyr, ffrindiau neu deulu gynnig help ymarferol neu gyngor i chi a rhoi safbwynt arall i chi ar beth sy'n achosi eich problemau. Hyd yn oes os na allant helpu, yn aml gall trafod rhywbeth a theimlo bod rhywun yno i wrando a deall wneud i chi deimlo'n llawer gwell.

Meithrin cydberthnasau iach â phobl

Mae meithrin a chynnal cydberthnasau adeiladol â phobl yn rhan bwysig o allu aros yn iach yn feddyliol. Os byddwch yn treulio amser yng nghwmni pobl gadarnhaol a chefnogol, byddwch yn fwy tebygol o gael hunanddelwedd well, o fod yn hyderus ac o allu wynebu cyfnodau anodd.

Os nad ydych yn cael y cyswllt cymdeithasol sydd ei angen arnoch yn eich barn chi, neu'n cael cyfnodau o deimlo'n unig oherwydd eich patrymau gwaith neu am unrhyw reswm arall, gall hyn hefyd gael effaith negyddol ar eich lles meddyliol.

Gofalu am eich iechyd corfforol

Os ydych yn iach yn gorfforol, rydych yn fwy tebygol o fod yn iach yn feddyliol. Gall patrymau cwsg, deiet a gweithgarwch corfforol effeithio ar eich lles meddyliol.

Weithiau, gall fod yn anodd cynnal patrymau cwsg, deiet ac ymarfer corff rheolaidd oherwydd eich gwaith neu ymrwymadau gwirfoddoli. Os felly, ceisiwch ddilyn patrwm mor rheolaidd â phosibl, neu neilltuo amser i ofalu am eich iechyd corfforol ar ôl cyfnodau prysur, llawn straen.

Gwneud rhywbeth rydych yn ei fwynhau

Gall gwneud rhywbeth rydych yn ei fwynhau wella eich hyder a'ch helpu i aros yn iach. Neilltuwch amser i wneud pethau rydych yn eu hoffi, fel coginio, gweld eich ffrindiau neu wneud gwaith o amgylch y tŷ.

Gall dysgu rhywbeth newydd, neu gael diddordeb newydd, hefyd roi hwb i'ch hyder a llenwi'ch meddyliau mewn ffordd gadarnhaol ac egniol. Os ydych am roi cynnig ar ddiddordeb newydd, meddyliwch beth rydych yn ei wneud yn dda, neu bethau rydych wedi bod eisiau rhoi cynnig arnynt erioed. Ceir gwybodaeth am sefydliadau gwirfoddoli a grwpiau, clybiau neu ddosbarthiadau lleol yn eich llyfrgell leol, mewn papurau newydd lleol neu mewn cylchgronau, neu ar-lein.

Gosod her i chi'ch hun

Gosodwch her i chi'ch hun y gallwch ei chyflawni'n realistig. Nid oes rhaid i hyn fod yn rhywbeth arbennig o fawr ond dylai olygu rhywbeth i chi. Er enghraifft, gallech benderfynu eich bod am ysgrifennu llythyr i'ch papur lleol neu ddechrau mynd i ddosbarth ymarfer corff yn rheolaidd. Byddwch yn teimlo'n fodlon ac yn falch ohonoch eich hun pan fyddwch yn cyflawni eich nod, ac yn teimlo'n fwy cadarnhaol amdanoch eich hun o ganlyniad i hynny.

Ymlacio

Mae'n bwysig neilltuo amser i ymlacio, hyd yn oed os nad ydych yn teimlo dan straen. Gall hyn olygu mynd i ffwrdd am y penwythnos, treulio noswaith yn gwneud rhywbeth rydych yn ei hoffi, neu hyd yn oed gymryd egwyl o bum munud i edrych drwy'r ffenestr. Gall dysgu dull o ymlacio, fel ymarferion anadlu, ioga neu fyfyrddod hefyd eich helpu i ymlacio a lleihau lefelau straen.

Nodi sbardunau o ran eich hwyliau

Gall gwybod beth sy'n effeithio ar eich hwyliau eich helpu i gymryd camau i osgoi neu newid y sefyllfaoedd sy'n cael effaith negyddol arnoch. Hyd yn oed os na allwch newid y sefyllfa, gall gwybod beth yw eich sbardunau eich helpu i gofio i gymryd gofal ychwanegol ohonoch chi'ch hun yn ystod cyfnodau anodd.

Er enghraifft, efallai y byddwch yn sylweddoli bod bwyta bwydydd penodol neu weld person penodol yn cael effaith ar eich hwyliau. Neu efallai y byddwch mewn hwyliau penodol yn ystod cyfnod penodol, fel yn ystod y gaef.

Gall cadw cofnod o'ch hwyliau mewn dyddiadur hwyliau eich helpu i weithio allan beth sy'n effeithio ar eich lles meddyliol ac adnabod newidiadau yn eich hwyliau y byddai'n anodd eu nodi fel arall. Gallwch greu eich dyddiadur hwyliau eich hun, neu mae llawer o ddewis ar y rhynggrwyd (ceir rhagor o enghreifftiau yn 'Cysylltiadau defnyddiol' ar dud.31).

Gofalu amdanoch chi'ch hun yn ystod cyfnodau anodd

Mae pawb yn mynd drwy gyfnodau pan fyddant yn wynebu sefyllfaoedd heriol ac yn ei chael hi'n anodd ymdopi. Os ydych yn mynd drwy gyfnod anodd, neu os nad ydych yn teimlo'n dda, mae'n bwysig gofalu amdanoch chi'ch hun a cheisio dod drwyddi.

Gofalwch rhag rhoi gormod o bwysau arnoch chi'ch hun i ddal ati yn ôl eich arfer. Efallai fod angen i chi gymryd egwyl o'ch cyfrifoldebau arferol, er enghraifft lleihau eich gweithgareddau cymdeithasol neu eich llwyth gwaith. Cymerwch gamau bach a pheidiwch â disgwyl gormod ohonoch chi'ch hun. Ceisiwch gael digon o gwsg a chofiwch fwyta'n rheolaidd. Os ydych yn ei chael hi'n anodd ymdopi ar eich pen eich hun, peidiwch â bod ofn gofyn am help. Er enghraifft, efallai y bydd angen i chi gael amser i ffwrdd o'r gwaith neu help gyda thasgau bob dydd, megis glanhau neu ofal plant.

Byddwch yn ddiogel. Os yw eich teimladau yn eich llethu, ac rydych yn meddwl am hunanladdiad neu rydych yn credu ei bod yn bosibl y byddwch yn hunan-niweidio, cofiwch y gallwch godi'r ffôn unrhyw adeg o'r dydd neu'r nos a siarad â'r Samariaid (gweler 'Cysylltiadau defnyddiol ar dud.31).

Dysgu derbyn eich hun

Un o'r camau pwysicaf wrth gynnal lles meddyliol yw dysgu derbyn eich hun. Os byddwch yn gwerthfawrogi eich hun, byddwch yn fwy tebygol o gael cydberthnasau cadarnhaol â phobl eraill a byddwch yn ei chael hi'n haws ymdopi yn ystod cyfnodau anodd yn eich bywyd.

Dyma rai awgrymiadau i'ch helpu i wella eich hunan-barch:

- ❖ Ceisiwch beidio â chymharu eich hun â phobl eraill.
- ❖ Peidiwch ag anelu at berffeithrwydd.
- ❖ Dylech gydnabod eich rhinweddau cadarnhaol a'r pethau rydych yn ei wneud yn dda.
- ❖ Dysgwch sut i nodi a herio patrymau meddwl nad ydynt yn fuddiol.
- ❖ Defnyddiwch lyfrau a gwefannau hunangymorth i'ch helpu i newid eich ffordd o feddwl.
- ❖ Treuliwch amser gyda phobl gefnogol.
- ❖ Byddwch yn bendant – peidiwch â gadael i bobl ddangos diffyg parch tuag atoch.
- ❖ Cymerwch ran mewn diddordebau rydych yn eu mwynhau.

Pa gymorth sydd ar gael?

Er gwaethaf pob ymdrech, efallai y byddwch yn gweld na allwch gynnal eich lles meddyliol ar eich pen eich hun. Os felly, efallai y byddwch am geisio help proffesiynol i fynd i'r afael â beth bynnag sy'n effeithio arnoch.

Linell Wybodaeth Golau Glas Mind

Mae gennym Linell Wybodaeth Golau Glas gyfrinachol ar gyfer staff y gwasanaethau brys, gwirfoddolwyr a'u teuluoedd. Gall ein tîm chwilio am fanylion help a chymorth yn eich ardal.

Ffoniwch 0300 303 5999*

Tecstiwch 84999

E-bostiwch bluelightinfo@mind.org.uk

*9am–6pm, o ddydd Llun
i ddydd Gwener. Codir
cyfraddau lleol am alwadau.

Sefydliad chwilio ac achub

Holwch a oes gan eich sefydliad chwilio ac achub unrhyw wasanaethau cymorth arbenigol, er enghraifft:

- gwasanaethau cwnsela, cymorth neu gyngor
- uned iechyd galwedigaethol
- gwybodaeth am ddelio â thrawma neu anhwylder straen wedi trawma (PTSD)
- grwpiau cymorth gan gymheiriaid.

Help ymarferol

Os oes sefyllfa benodol sy'n effeithio ar eich lles meddyliol, y peth gorau i'w wneud yw ceisio help ymarferol arbenigol er mwyn helpu i ddatrys y broblem. Gall rhywun proffesiynol sy'n gyfarwydd â'ch math o sefyllfa weld pethau'n wrthrychol ac fel arfer byddant yn gallu mynd at wraidd y broblem yn gynt. Er enghraifft:

- os bydd rhywun sy'n agos atoch wedi marw a'ch bod yn cael trafferth ymdopi, efallai y byddwch am siarad â chwnselydd profedigaeth, neu gysylltu â sefydliad fel Gofal mewn Galar Cruse
- os oes gennych broblemau cyfreithiol, ariannol neu o ran tai sy'n arwain at straen neu orbryder, efallai y byddai'n ddefnyddiol i chi siarad â'ch Canolfan Cyngor ar Bopeth leol.

Gweler 'Cysylltiadau defnyddiol' ar dud.31 i weld sefydliadau a all eich helpu.

Cymorth cymheiriaid

Ystyr cymorth cymheiriaid yw siarad â phobl sydd wedi cael profiadau tebyg, er enghraifft, drwy grŵp cymorth, fforwm ar-lein neu wefan.

Gall cymorth cymheiriaid fod yn ffynhonnell ddefnyddiol o gymorth a dealltwriaeth. Ond cofiwch, os ydych yn defnyddio cymorth cymheiriaid ar-lein, meddyliwch yn ofalus pa wybodaeth rydych am ei rhannu – ni fyddwch yn gwybod â phwy rydych yn siarad bob amser.

Gallwch gael manylion grwpiau cymorth cymheiriaid a allai fod yn berthnasol i chi drwy gysylltu â Llinell Wybodaeth Golau Glas Mind. (Gweler 'Cysylltiadau defnyddiol' ar dud. 31.)

Ymwybyddiaeth Ofalgar

Ffordd o ganolbwyntio ar y presennol, gan ddefnyddio dulliau fel myfyrio, ymarferion anadlu a ioga yw ymwybyddiaeth ofalgar. Dangoswyd ei fod yn helpu pobl i fod yn fwy ymwybodol o'u meddyliau a'u teimladau, felly, yn lle cael eu llethu ganddynt, bydd yn haws iddynt ymdopi â nhw. Mae Be Mindful yn cynnig rhagor o wybodaeth a manylion am ddosbarthiadau lleol ledled y DU. (Gweler 'Cysylltiadau defnyddiol' ar dud. 31.)

Triniaethau siarad

Os ydych yn wynebu problemau sy'n effeithio ar eich lles meddyliol, ac na allwch eu datrys eich hun, efallai y byddai triniaeth siarad yn ddefnyddiol i chi.

Mae therapi ymddygiad gwybyddol yn fath o therapi gyda'r nod o ganfod cysylltiadau rhwng eich meddyliau, eich teimladau a'ch ymddygiad, a'ch helpu i ddatblygu sgiliau i'w rheoli. Dangoswyd ei fod yn arbennig o effeithiol ar gyfer diffyg hunan-barch a chyflyrau sy'n gysylltiedig â gorbryder.

Os yw eich problemau'n deillio o brofiadau yn gynnar yn eich bywyd, efallai y byddwch yn gweld y gall triniaethau siarad eraill, fel therapi sy'n canolbwyntio ar unigolion, therapi seicodynamig neu seicotherapi rhyngbersonol eich helpu i fynd i'r afael â'r profiadau hyn yn fwy trylwyr.

Os hoffech roi cynnig ar driniaeth siarad, gall eich meddyg teulu roi gwybodaeth i chi a'ch cyfeirio at wasanaeth lleol. Fodd bynnag, gall rhestrau aros ar gyfer triniaethau siarad ar y GIG fod yn hir, felly efallai y byddai'n well gennych geisio therapi neu gwnsela yn breifat. Bydd therapyddion preifat yn codi ffi, ond bydd rhai yn cynnig cyfradd is ar gyfer pobl ar incwm cyfyngedig. (Gweler BACP, BABCP ac UKCP o dan 'Cysylltiadau defnyddiol' ar dud.31 ar gyfer rhestr o therapyddion preifat achrededig.)

Meddyginiaeth

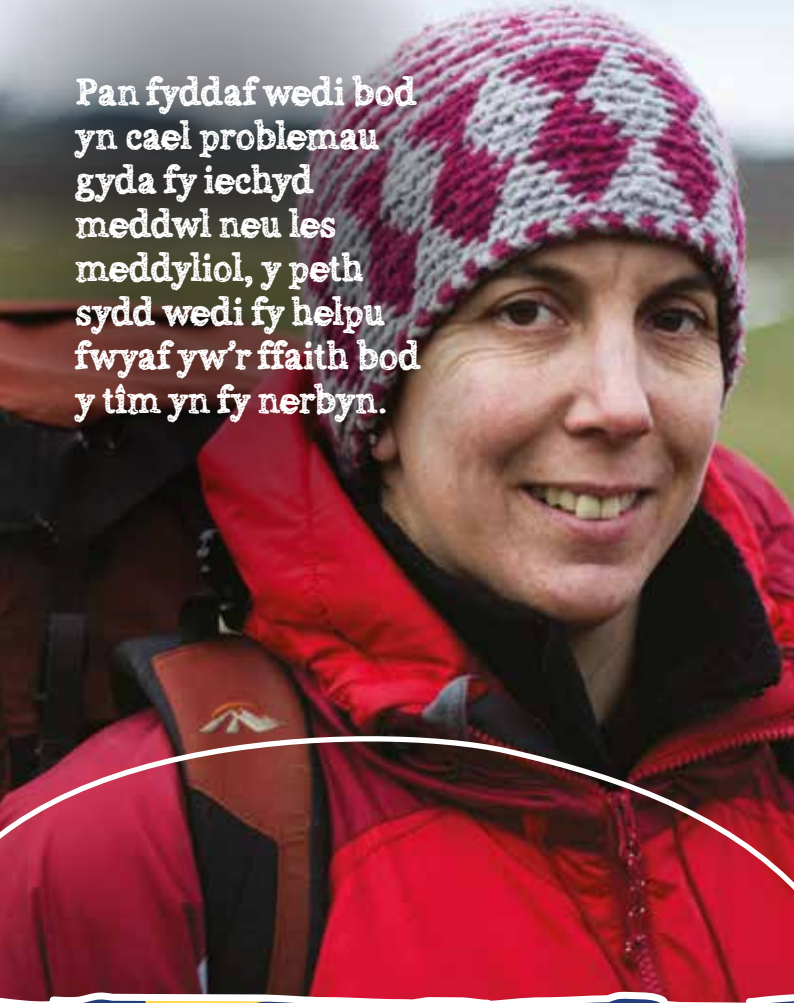
Os na allwch ddatrys unrhyw anawsterau rydych yn eu cael eich hun, a bod eich teimladau'n datblygu'n broblem iechyd meddwl, fel anhwylder straen wedi trawma (PSTD), gorbryder neu iselder, efallai y bydd eich meddyg teulu yn cynnig meddyginiaeth ar bresgripsiwn i chi. Nid yw'r cyffuriau hyn yn datrys problemau iechyd meddwl, ond eu nod yw lleddfu'r symptomau mwyaf annymunol.

Dylai eich meddyg teulu drafod y manteision a'r anfanteision posibl sy'n gysylltiedig â chymryd unrhyw feddyginiaeth seiciatrig a thrafod triniaethau amgen posibl â chi.

**Beth sy'n fy helpu yw bod yn onest
ynghylch pa mor dda rwy'n ymdopi a
chael cymorth pan fydd ei angen arnaf.**

**Pan fyddaf wedi bod
yn cael problemau
gyda fy iechyd
meddwl neu les
meddyliol, y peth
sydd wedi fy helpu
fwyaf yw'r ffaith bod
y tîm yn fy nerbyn.**

Stori Izzy

Rwyf wedi bod yn aelod o'r tîm Achub Mynydd ers 2000 ac rwyf bellach yn ddirprwy arweinydd tîm a hefyd yn feddyg tîm. Mae bod yn aelod o'r tîm Achub Mynydd yn rhywbeth rwyf wedi ymrwymo iddo'n hirach nag unrhyw swydd arall.

Roedd gennyf problemau iechyd meddwl am sawl blwyddyn a ddechreuodd cyn i mi ymuno â'r tîm Achub Mynydd. Cefais fy nghadw yn yr ysbyty am lawer o amser er mwyn fy nghadw'n ddiogel. Y trobwynt i mi yn fy nhriniaeth oedd pan dreuliais flwyddyn mewn cymuned therapiwtig breswyl yn 2008.

Gall gweithio yn y tîm Achub Mynydd fod yn llawer o straen gan ein bod weithiau'n delio â sefyllfaoedd anodd yn cynnwys achosion o hunanladdiad. Fodd bynnag, mae wedi cael effaith gadarnhaol ar fy lles meddyliol oherwydd rwyf mewn sefyllfa lle rwyf mewn rheolaeth ac yn gallu gwneud rhywbeth cadarnhaol i helpu. Rydym yn gweithio'n agos fel rhan o dîm ac mae hynny'n rhoi ymdeimlad o hunanwerth i mi ac yn gwella fy hunanhyder.

Pan fyddaf wedi bod yn cael problemau gyda fy iechyd meddwl neu les meddyliol, y peth sydd wedi fy helpu fwyaf yw'r ffaith bod y tîm yn fy nerbyn.

Rwyf wedi gallu siarad â chydweithwyr ynghylch sut roeddwn yn teimlo, ac roeddent yn ymwybodol, gan fy mod wedi bod yn absennol o'r tîm ar adegau. Mae llawer o'm cydweithwyr yn y tîm hefyd yn ffrindiau i mi, felly roedd yn teimlo'n naturiol trafod y peth gyda nhw.

Does neb yn fy meirniadu ac mae pawb yn ymddiried ynof i wneud gwaith da. Felly i aelodau eraill y tîm, doedd fy mhroblemau iechyd meddwl byth yn broblem; heblaw pan oeddwn yn sâl, ac yn y sefyllfaoedd hynny, byddent yn cynnig cymorth am eu bod yn pryderu amdanaf. Maent yn ystyried fy mod yn aelod cyfartal o'r tîm ac yn cael fy niffinio yn ôl yr hyn a wnaf yno, nid yn ôl unrhyw broblemau iechyd meddwl.

Y cyngor y byddwn yn ei roi i'r sawl sy'n cael problemau gyda'u hiechyd meddwl neu les meddyliol fyddai i fod mor agored â phosibl ynghylch beth rydych yn ei wynebu – nid oes angen teimlo cywilydd. Rhwch gynnig ar bob ffynhonnell o help a chymorth a daliwch ati nes i chi ddod o hyd i rywbeth sy'n gweithio. Gall fod yn frwydr hir a chaled ond gallwch ddod drwyddi.

Cysylltiadau defnyddiol

Llinell Wybodaeth Golau Glas Mind

0300 303 5999

(o ddydd Llun i ddydd Gwener, 9am tan 6pm, cyfraddau lleol)

Tecstiwch: 84999

bluelightinfo@mind.org.uk

mind.org.uk/bluelight

Llinell Wybodaeth Gyfrinachol ar gyfer staff y gwasanaethau brys, gwirfoddolwyr a'u teuluoedd. Gall ein tîm chwilio am fanylion help a chymorth yn eich ardal.

Be Mindful

bemindful.co.uk

Gwybodaeth a manylion am gyrsiau ymwybyddiaeth ofalgar a therapyddion lleol.

Canolfan Cyngor ar Brofedigaeth

0800 634 9494

bereavementadvice.org

Cymorth i bobl sydd wedi cael profedigaeth.

Cymdeithas Seicotherapiaïau Ymddygiadol a Gwybyddol Prydain (BABCP)

0161 705 4304
babcp.com

Mae'n rhestru therapyddion achrededig.

Cymdeithas Cynghori a Seicotherapi Prydain (BACP)

01455 883 300
itsgoodtotalk.org.uk

Ymarferwyr yn eich ardal.

Cyngor ar Bopeth

03444 111 444 (Lloegr); 0344 477 2020 (Cymru)
citizensadvice.org.uk/cymraeg

Cyngor cyfrinachol ar amrywiaeth o faterion.

Cruse Bereavement Care

0844 477 9400 (llinell gymorth genedlaethol)
helpline@cruse.org.uk
cruse.org.uk

Elusen profedigaeth sy'n cynnig cymorth ar-lein, dros y ffôn ac wyneb yn wyneb.

Direct.gov.uk

direct.gov.uk/en/employment

Gwybodaeth am hawliau a gwasanaethau cyflogaeth, a chyngor ar yrfaoedd.

Mood diaries

moodpanda.com
moodscope.com
medhelp.org/land/mood-tracker
mappiness.org.uk

Dyma rai enghreifftiau i roi cynnig arnynt. Mae llawer mwy ohonynt ar gael.

Y Samariaid

Freepost RSRB-KKBY-CYJK

Chris, PO Box 90 90

Stirling FK8 2SA

Llinell gymorth 24 awr: 08457 90 90 90

jo@samaritans.org

samaritans.org

Cymorth emosiynol i unrhyw sydd mewn trallod.

Cyngor Seicotherapi'r Deyrnas Unedig (UKCP)

020 7014 9955

psychotherapy.org.uk

Rhestr o ymarferwyr cofrestredig.

Fersiwn fyrrach o'r testun gwreiddiol yw hon. I weld y fersiwn lawn ar-lein, ewch i mind.org.uk/BlueLightBooklets

Rhowch eich adborth i ni

E-bostiwch bluelight@mind.org.uk os oes gennych unrhyw adborth ar y llyfryn hwn.

Mae cyfeiriadau ar gael ar gais

Cyhoeddwyd gan Mind 2015 © 2015

I'w ddiwygio 2018

Ni yw Mind,
yr elusen iechyd meddwl.

Ni wnawn roi'r gorau iddi nes bod
pawb sydd â phroblem iechyd
meddwl yn cael cymorth a pharch.

mind.org.uk/BlueLight

bluelight@mind.org.uk

 @MindCharity #mybluelight

 Mind

Rydym yn elusen gofrestredig
yn Lloegr (rhif 219830)

Ariennir gan

Department for
Digital, Culture
Media & Sport

Health & care
information
you can trust

The Information Standard

 Mind Cymru
for better mental health
o blaid gwell iechyd meddwl